

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
АЮСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ МЕНЗЕЛИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МИНЗЭЛЭ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ АЮ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

423720, Республика Татарстан
Мензелинский район, с. Аю, ул. Центральная, 53

Тел 885555
2-84-49

423720, Татарстан Республикасы,
Минзэлэ районы, Аю авылы, Центральная урамы, 53

КАРАР

«11» июль 2022 ел

№ 12

2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районнының
Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү
Программасын кабул итү турында

«Россия Федерацииндә жирле үзидарәне оештыруның гомуми
принциплары турында» 06.10.2003 № 131-ФЗ Федераль закон, «Россия
Федерацияндә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 24.07.2007
№ 209-ФЗ Федераль закон, Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль
районнының «Аю авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә,
Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районнының Аю авыл жирлеге
Башкарма комитеты

КАРАР ЧЫГАРА:

1. «2021-2025 елга Минзэлэ муниципаль районнының Аю авыл жирлегендә
кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасын кабул итү турында» 2021
елның 8 ноябрендәге №19 Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль
районнының Аю авыл жирлеге Башкарма комитеты каарын үз көчен югалткан
дип танырга.
2. Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районнының Аю авыл
жирлегендә 2022 - 2025 елларга кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү
Программасын кабул итергә.
3. Элеге каар рәсми басылып чыгарга тиеш.
4. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз өстемдә калдырам.

Житәкчे

А.М.Галимов

**2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль
районының Аю авыл жырлекендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү
Программасы**

Программа паспорты

2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районның Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү

Программаның исеме:	2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районның Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү Программасы.
Программаның заказ бирүчесе	Татарстан Республикасының Минзэлә муниципаль районы Аю авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаның максатлары:	<ul style="list-style-type: none"> - Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районның Аю авыл жирлегендә кече бизнесны үстерү өчен уңай шартлар тудыру; - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары санын арттыру; - халыкның мәшгульлеген тәэмим итү һәм үзмәшгульлекне үстерү.
Программаның бурычлары:	<ul style="list-style-type: none"> - кече һәм урта эшкуарлык субъектлары саны артуы; - өстәмә эш урыннары булдыру, кече һәм урта бизнеста эшләүчеләр санының еллык үсеше; - продукция, эшләр, хезмәт күрсәтүләр чыгаруның гомуми күләмендә кече предприятиеләр өлешенең еллык үсеше; - жирлек бюджетына кече һәм урта бизнестан салым кертемнәре өлешен арттыру; - авыл хужалыгы житештерүен үстерүгә ярдәм итү; - кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм итү инфраструктурасын булдыру һәм аның эшчәнлеген тәэмим итү; - кече эшкуарлыкка ярдәм инфраструктурасы кысаларында кече предприятиеләргә методик, мәгълүмати консультация, белем бирү һәм хокукый ярдәм күрсәтү.
Программа белән идарә итү	Татарстан Республикасының Минзэлә муниципаль районы Аю авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаны финанслау чыганаклары	Жирлек бюджеты: 10 мең сум күләмендә, шул исәптән еллар буенча: 1) 2022 ел - 2,5 мең сум; 2) 2023 ел - 2,5 мең сум; 3) 2024 ел - 2,5 мең сум;

	4) 2025 ел - 2,5 мең сум.
Программаның төп башкаручылары	Татарстан Республикасының Минзәлә муниципаль районы Аю авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаның үтэлешиң контролльдә тоту	Татарстан Республикасының Минзәлә муниципаль районы Аю авыл жирлеге Башкарма комитеты

Программаның бүлекләре:

1. Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкның торышын анализлау
2. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү сораулары һәм аларны программа ысуллары белән хәл иту кирәклеген нигезләү
3. Программаның социаль-икътисадый нәтижәлелеген бәяләү көтелә
4. Эшкуарлык эшчәнлегенең өстенлекле төрләре
5. 2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасының төп чаралары.

1. Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкның торышына анализ

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү хужалык итүнең базар системасының аерылгысыз элементы булып тора. Базар икътисады үскән илләрдә кече эшкуарлык дәүләт икътисадының нигезе, хужалык үсешенең двигателе булып тора, чөнки бу теләсә кайсы жәмгыятынен әш тормышының динамик һәм сығылмалы формасы.

Базар хужалыгы системасы шартларында кече һәм урта эшкуарлыкның аерым ролен түбәндәге факторлар билгели:

үз тормышын һәм лаеклы тормыш дәрәҗәсен мөстәкыйль тәэмим итүче һәм гражданлык жәмгыятененең тотрыкландыручи төп сәяси көче булган урта сыйныф өлешен арттыру;

кече һәм урта эшкуарлык секторында яңа әш урыннары булдыру өчен зур потенциал булу, эшсезлек һәм жәмгыятын төп сәяси көче булган урта сыйныф өлешен арттыру;

халыкның төп массасы ижтимагый психологиясен һәм тормыш ориентирларын үзгәртү;

кече һәм урта эшкуарлыкның сығылмалылыгы һәм житештерү структурасын тиз арада үзгәртеп кору, яңа технологияләр һәм фәнни эшләнмәләрне оператив рәвештә булдыру һәм куллану.

Шуңа бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Аю авыл жирлегендә кече эшкуарлыкны үстерү программасын әшләү һәм гамәлгә ашыру ихтыяжы туа.

Бүгенге көндә безнең авылда Россия Федерациясе Хөкүмәтененең, Татарстан Республикасының һәм жирле үзидарә органының максатчан сәясәте нәтижәсендә бизнесны актив үстерү өчен барлык ресурслар бар.

2. Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү сораулары һәм аларны программа ысууллары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районнының Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлык шактый нык позициядә булуга карамастан, кайбер сораулар элеккечә хәл ителмәгән килеш кала бирә.

Авылда кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары эшчәнлеген тоткарлаучы факторлар булып тора:

-инвестицион ресурслардан файдалану кыенлаша, кредит ресурсларының һәркем файдалана алырлык булуы фонында үз финанс чараларың җитмәве;

- кече һәм урта эшкуарлык субъектларына гамәлдәге законнардагы үзгәрешләр түрында житәрлек дәрәҗәдә хәбәрдар булмау, эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашырганда хакимият органнарының административ киртәләре һәм төгәл регламентлары булмау;

Эшкуарлык эшчәнлеге субъектлары тарафыннан каарлар кабул итүне һәм гамәлгә ашыруны таләп итә торган сораулар түбәндәгеләр:

- кече эшкуарлык субъектларының югары булмаган социаль жаваплылыгы (ялланган хезмәткәрләр белән хезмәт мөнәсәбәтләрен рәсмиләштермәү, хезмәт өчен түләү фондын киметү һәм аны «конвертлы» формада түләү, мәжбүри пенсия иминләштерүе һәм социаль иминләштерү түрындагы законнарны үтәмәү);

Гамәлдәге каршылыкларны бетерү һәм авылда кече һәм урта эшкуарлыкны алга таба эзлекле үстерү бары тик мәгълумат, белем бирү, консультация, финанс юнәлешләрендә комплекслы һәм адреслы ярдәм күрсәтү, эшлекле контактлар һәм коопeraçãoләр урнаштыру, шулай ук колектив ихтияж барлыкка килергә мөмкин булган башка аспектларда ярдәм күрсәтү юлы белән аны үстерү өчен уңайлы шартлар тудыру урыннарында максатчан эш алыш бару нигезендә генә мөмкин. Программа жирле хакимият органнарының, шулай ук билгеләнгән максатларга ирешү өчен дәүләтнеке булмаган оешмаларның көчләрен берләштерергә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

3. Программаның социаль-икътисадый нәтиҗәлелеген бәяләү көтелә

Программа Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районнының Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны алга таба үстерү өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән чаралар комплексын үз эченә ала.

Программаны үтәү түбәндәгеләргә ярдәм итәчәк:

- районда икътисадый һәм социаль тотрыклылыкның иң мөһим элементларыннан берсе буларак кече эшкуарлыкны төзүне һәм аның тотрыкли эшчәнлеген стимуллаштыручи уңайлы икътисадый мохит формалаштыруга;

- кече һәм урта эшкуарлыкның үсеш темпларын арттыруга, эшчәнлек дайрәләрен кинәйтүгә һәм кече предприятиеләрне икътисадый нығытуга;

- жирлек бюджетына салым һәм салым булмаган керемнәр арту;

- мәшгульлекнең өстәмә мөмкинлекләре барлыкка килүгә, кече эшкуарлыкта эшләүче хезмәткәрләрнең хезмәт хакы дәрәҗәсен күтәрүгә;

- товар базарын конкуренциягә сәләтле продукция һәм жирле житештерү хезмәтләре белән баству;
- кече һәм урта эшкуарлыкның социаль җаваплылыгын арттыруга.

4. Эшкуарлык эшчәнлегенең өстенлекле төрләре.

Район халкының тормышын яхшыртуга юнәлтелгән тотрыклы икътисадый үсешне тәэмин итү максатларында эшкуарлык эшчәнлегенең өстенлекле төрләре билгеләнде:

- авыл хужалыгы продукциясен житештерү;
- халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү;
- транспорт һәм элемтә өлкәсе;
- төзелеш;
- социаль хезмәтләр күрсәтү өлкәсе.

5. 2022-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районның Аю авыл жирлегендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү программасының төп чарапары.

№ п/ п	Чарапар исемлеге	Нәтижә	Финанслау чыганагы	Үтәү вакыты
1	2	3	4	5

1. Кече һәм урта эшкуарлыкны нәтижәле үстерү өчен хокукий базаны камилләштерү һәм административ киртәләрне киметү

1	Эшкуарлык өлкәсендә норматив-хокукий база булдыру	Кече эшкуарлыкка ярдәм буенча нәтижәле оештыру һәм башка чарапар үткәру	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар
2	Кече эшкуарлыкны үстерүгә комачаулый торган административ киртәләрне бетерү. Контроль-рөхсәт практикасын оптимизацияләү юлы белән дәүләт, кулланучылар һәм эшкуарлар мәнфәгатьләрен яраптыруны тәэммин итү	Сораштырыла торган документларның төгәл, үтә күренмәле регламентын һәм аларны карауның төгәл срокларын күрсәтеп, хезмәтләр әшчәнлегенең төгәл, үтә күренмәле регламентын булдыру, шул исәптән: һәр этапта жир кишәрлекләрен милеккә (арендага) рәсмиләштерү, төзелешкә һәм реконструкцияләүгә проект документациясен карау, вывескаларга һәм реклама мәгълүматына рөхсәтләр рәсмиләштерү, биналарны торак булмаган урынга күчерү һәм киресенчә, биналарны яңадан планлаштыруга рөхсәтләрне рәсмиләштерү h.б.	Финанслау каралмаган	2022-2025еллар.

3	Коррупциягэ каршы көрәшкэ юнәлдерелгэн чараларны камилләштерү түрында тәкъдимнэр әзерләү	Коррупциягэ каршы үз-үзене тотышның уңай тәжрибәсен гомумиләштерү һәм тарату. Эшкуарларның коррупция фактларына каршы торуын арттыру, бизнес алыш баруның этик дәрәҗәсен күтәрү, кече эшкуарлык субъектларының хокукларын һәм мәнфәгатыләрен яклау	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар
---	--	--	----------------------	-----------------

2. Эшкуарлыкның инновацион үсеше (инфраструктурны үстерү, инновацион потенциалны гамәлгә ашыру, яшьләрне инновацион процесска жәлеп итү)

1	Яшьләрне эшкуарлыкка жәлеп итүгэ юнәлдерелгэн чаралар комплексын үткәрү, шул исәптән укыту, мәгълүмати тәэммин итү, конкурслар һәм ярышлар, ярминкәләр, конференцияләр, бизнес-фестивальләр уздыру һәм башкалар.	Яшьләрне эшмәкәрлек эшчәнлегенә жәлеп итү. Яшь белгечләрне эшкә урнаштыру мәсьәләсен өлеşчә хәл итү	Жирлек бюджеты акчалары	2022г.-2000 сум 2023г.-2000 сум 2024г.-2000 сум 2025г.-2000 сум
---	--	---	-------------------------	--

3. Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына финанс-кредит һәм мәлкәт ярдәме

1	Инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен инвесторлар эзләүдә кече эшкуарлык субъектларына ярдәм	Кече эшкуарлык субъектларының потенциаль инвесторлар белән үзара хезмәттәшлекен оештыру, кече эшкуарлык субъектларының инвестиция проектларын гамәлгә ашыру өчен банк финансавын һәм шәхси капиталын жәлеп итү	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар
2	Минзәлә муниципаль районнының Аю авыл җирлеге икътисадының өстенлекле	Шәһәр икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар

	юнәлешләрен үстерү максатларында Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Аю авыл жирлегендә жир кишәрлекләре, торак булмаган урыннар белән тәэммин итүдә кече эшкуарлык субъектларына ярдәм итү	кече һәм урта предприятиеләрне жир кишәрлекләре, торак булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәэммин итү, эшкуарларның районда уздырыла торган тендерлар, аукционнар турында хәбәрдарлыгын арттыру		
3	Милли һәм мәдәни үзенчәлекләрдә урта һәм кече эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм	Кече һәм урта эшкуарлык субъектларына ярдәм	Жирлек бюджеты акчалары	2022г.-500 сум 2023г.-500 сум 2024г.-500 сум 2025г.-500 сум

4. Кече һәм урта эшкуарлыкка мәгълүмати-консультация ярдәме

1	Районда кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм күрсәтү һәм үстерү өлкәсендә уздырыла торган чарапларны мәгълүмати тәэммин итү.	Кече һәм урта бизнес вәкилләренең алдынгы эш тәжрибәсен системалаштыру һәм тарату. Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Аю авыл жирлеге Башкарма комитеты үткәрә торган конкурсларда, күргәзмәләрдә, башка чарапларда катнашуга кече эшкуарлык субъектларын жәлеп итү	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар
---	---	--	----------------------	-----------------

5. Эшкуарның үзай имиджын һәм кече һәм урта эшкуарлык турында үзай жәмәгать фикерен формалаштыру

1	Күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуга кече эшкуарлык субъектларын жәлеп итү.	Татарстан Республикасы Минзәлә муниципаль районының Аюавыл жирлегенең социаль-икътисадый үсешендә эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү, эшкуарлык эшчәнлегенең иң яхши субъектларының алдынгы	Финанслау каралмаган	2022-2025 еллар
---	--	---	----------------------	-----------------

	эш тәжрибәсен тарату, кече һәм урта бизнесның ролен һәм әһәмиятен пропагандалау		
--	---	--	--